

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

AJUNTAMENT DE MAÓ

ATENEU DE MAÓ
ATENEU CIENTÍFIC, ARTÍSTIC I LITERARI DE MAÓ

Centre
d'Estudis
Locals

UMIR

MARIA
LLUISA
SERRA

CENTENARI
1911
2011

2011.

ANY MARIALLUÏSA SERRA BELABRE

El Ple del Consell Insular de Menorca del 22 de novembre del 2010 va acordar declarar el 2011 com a **Any Maria Lluïsa Serra**, en complir-se el primer centenari del seu naixement. La primera institució menorquina va adoptar aquesta decisió en senyal d'homenatge i reconeixement a la seva tasca investigadora en favor del patrimoni arqueològic de Menorca, centrat en els camps de l'arquitectura ciclòpia i les estructures de les basíliques paleocristianes, així com també per la seva activitat de promoció i difusió de la cultura a Maó i Menorca. El CIM també va acordar de sol·licitar la col·laboració d'altres ajuntaments i entitats de l'illa a l'hora d'elaborar un complet programa d'activitats.

PROGRAMA D'ACTIVITATS

NOVEMBRE 2010

Dia 27

Conferència: **“Maria Lluïsa Serra i l'arqueologia paleocristiana a Menorca. A les portes del primer centenari del seu naixement”**; M.Orfila. Societat Històrico-Arqueològica Martí i Bella.

GENER 2011

Dia 22

Conferència: **“Santuario de Calescoves”**; G.Baratta, M.Mayer i M.Orfila. Ateneu de Maó.

FEBRER

Dia 12

Conferència: **“M.L.Serra i la seva relació amb l'arqueologia a Menorca”**; M.Orfila. Centre d'Estudis Locals. Alaior.

Dia 18

Conferència: **“Atapuerca y el Museo de la evolución humana de Burgos”**; J.Vicente. Ateneu de Maó.

MARÇ

IX Jornades de Patrimoni Històric de Menorca.

Organitza: CIM

Dia 23

Conferència: **“Semblança de M.Lluïsa Serra”**, M. Orfila i **“Aspectes de la prehistòria de Menorca, segons Serra Belabre”**, L. Plantalamor.

Dia 27

Visites guiades a S. Vicenç d'Alcaldús i Talatí.

Dia 24

Premi M.Lluïsa Serra 2011. Lliurament Taula d'Or.

Organitza: CIM

ABRIL

Dia 19

Exposició sobre **“Documentació personal de M.L.Serra Belabre”**. Ateneu de Maó.

Dia 20

Presentació de l'audiovisual i del CD titulat **Maria Lluïsa Serra Belabre, directora del Palau d'Arxiu, Biblioteques i Museus-Casa de Cultura de Maó. Homenatge a Maria Lluïsa Serra en el centenari del seu naixement**. Biblioteca Pública i Arxiu Històric de Maó.

JULIOL

UIMIR. **Curs sobre patrimoni arqueològic, dedicat a M. Lluïsa Serra**. Organitzen: IME, CIM i Aj. Maó.

AGOST

Inauguració del bust de Maria Lluïsa Serra a l'illa del Rei. Fundació Amics Illa de l'Hospital.

SETEMBRE

Exposició: **“Maria Lluïsa Serra, arqueòloga i conservadora del Museu”**. Museu de Menorca

OCTUBRE

Exposició de fotografies del **Fons Maria Lluïsa Serra**. Arxiu d'Imatge i So.

NOVEMBRE

Concurs i exposició **“Pinta el teu segell”**, dedicats a Maria Lluïsa Serra. Grup Filatèlic Ateneu. i Ajuntament de Maó.

Taula rodona: **“Recordant... Maria Lluïsa Serra Belabre”**, Ateneu de Maó.

DESEMBRE

Cloenda de l'**Any M. Lluïsa Serra**. Conferència de G. Roselló Bordoy i placa commemorativa de la cessió del pont de Sant Roc per part de les germanes Serra Belabre. Ajuntament de Maó.

NOTA:

Les activitats que no tenen la data programada s'anunciaran a la premsa en el seu moment

ANY MARIA LLUÏSA SERRA BELABRE - CENTENARI DEL SEU NAIXEMENT

MARIA LLUÏSA SERRA BELABRE VA NÈIXER A MAÓ L'ANY 1911. TREBALLADORA INCANSABLE I BRILLANT INVESTIGADORA, VA DEDICAR LA SEVA VIDA A L'ARQUEOLOGIA I LA BIBLIOTECONOMIA. DINS I FORA DE LA COMUNITAT MENORQUINA, VA PROMOCIONAR, DIVULGAR I INCREMENTAR ELS CONEIXEMENTS SOBRE LA NOSTRA ILLA.

FORMACIÓ

Malgrat nombrosos problemes familiars, cursa el batxillerat a l'institut de Maó; més tard, segueix estudis a la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona, on es llicencia l'any 1949. Acabada la carrera, continua estudiant per presentar-se a les oposicions del Cos Facultatiu d'Arxivers, Bibliotecaris i Arqueòlegs, i guanya la plaça que la destinarà a la Biblioteca Pública i Arxiu Històric de Maó.

L'ARQUEÒLOGA

Mentre estudia a la Universitat de Barcelona, realitza les primeres excavacions com a arqueòloga amb el Dr. Luis Pericot, en qui troba —primer— un mestre i —després— un gran amic i col·laborador.

En aquest camp són nombroses les excavacions realitzades als jaciments menorquins, que aporten llum a qüestions fonamentals: els cercles de Torelló i Sant Vicenç d'Alcaidús, les naus des Tudons, de Rafal Rubí i Son Mercè de Baix, la basílica paleocristiana de l'illa del Rei... Totes la van ajudar a esbrinar temes tan interessants com el de les cases talaiòtiques i pretalaiòtiques menorquines.

Les excavacions, assistències a congressos, intervencions, exposicions..., realitzades al llarg d'aquests anys, van tenir una brillant cloenda en l'organització del X Congrès Nacional d'Arqueologia a Menorca, de gran transcendència per a l'arqueologia menorquina, que demostra, una vegada més, l'extraordinària preparació científica i organitzativa de Maria Lluïsa Serra.

LA CASA DE LA CULTURA

L'altra gran passió de la seva vida va ser la biblioteconomia, que va exercir amb gran encert com a directora de la Casa de la Cultura, entitat que acollia la Biblioteca Pública, l'Arxiu Històric i el Museu Provincial, i que va convertir en el gran focus cultural de la ciutat de Maó durant quasi dues dècades. Les exposicions de pintura, fotografia o bibliografia, els concerts, els col·loquis i les conferències realitzades van redundar en pro de la ciència i la cultura menorquines.

LES BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES

A més del treball a la Biblioteca Pública de Maó, on va aconseguir la creació de la Secció Menorquina, el seu interès per la difusió cultural la va dur a col·laborar per millorar les biblioteques de Ciutadella i Alaior, i per obtenir la instauració de biblioteques públiques a Ferreries, Sant Lluís i es Castell, inaugurades durant l'estiu del 1967; d'aquesta manera, Menorca es va convertir en un dels pocs indrets de la geografia espanyola que comptava amb biblioteques públiques a tots els seus municipis.

LA INVESTIGADORA

La tasca com a investigadora —enfocada al camp de la història i l'arqueologia— es va veure reflectida en nombroses publicacions: llibres, opuscles, articles a revistes i premsa periòdica, tant d'àmbit local com nacional, que configuren una extensa bibliografia d'obligada consulta. La seva mort en plena maduresa professional va interrompre nombrosos projectes, entre els quals destaca una Història de Menorca —de la qual era directora d'un ampli equip redactor— i la seva tesi doctoral, que, sens dubte, hagués estat una obra cabdal per a la prehistòria menorquina.

NOMENAMENT COM A FILLA IL·LUSTRE DE MAÓ I DEDICATÒRIA D'UN CARRER DE LA CIUTAT

En reconeixement a aquesta gran tasca, l'Ajuntament de Maó la va nomenar Filla Il·lustre de la Ciutat de Maó l'any 1971. El seu retrat es va penjar a la Galeria de Menorquins Il·lustres, en el transcurs d'un acte d'homenatge en el qual, entre múltiples adhesions i una gran demostració popular, va ser recordada entranyablement pels catedràtics Dr. Antoni Beltrán i Dr. Lluís Pericot. Al mateix temps, s'acordava posar el seu nom a un carrer de la ciutat, per fer més extensiu i popular el seu record.

EL LLEGAT PATRIMONIAL

Preocupada per la conservació del patrimoni, va reunir un conjunt de béns entre els quals es trobava una de les torres del Portal de Sant Roc, així com col·leccions artístiques i documentals. Amb posterioritat, la seva germana Carme en va fer donació a l'Ajuntament de Maó, al Museu de Menorca i a l'Ateneu maonès.

EVOCACIÓ DE LA SEVA FIGURA

Maria Lluïsa Serra va morir a Maó l'any 1967, quan encara era relativament jove i es podia esperar molt de la seva obra. Nombrosos escrits a la premsa, amb paraules de sentiment i elogis a la seva figura, ens donen mesura del trasbals que va suposar la seva pèrdua per al seu entorn científic i per a la societat menorquina, en general.

L'any 1992, amb motiu del 25è aniversari del seu decés, l'Ajuntament de Maó va organitzar un programa d'activitats d'homenatge i remembrança, que va comptar amb la col·laboració de diverses entitats.

Enguany, en el primer centenari del seu naixement, el Consell Insular ha declarat el 2011 com a Any Maria Lluïsa Serra, per recordar, amb la participació de nombroses entitats, la vida d'aquesta gran dona, i amb l'objectiu de difondre i fer més propera la magna obra per ella realitzada entre aquells que s'interessen per la nostra història, però sobretot entre els més joves, perquè perduri sempre en el temps l'admiració i el reconeixement que va despertar entre les persones que la van conèixer.